

Bazar günü reportajı

Qış gündür. Günəş xəsisliklə də olsa, arabir qara buludların arasından boylamb qızıl tellərinin ətrafına yaydığından hava xoşdur. Soyğun, saxtanın yamaşıl iynəli yarpaqlarına dov gələ bilməməsi ilə öyünən uzun şam ağaclarının başında yuva qurmuş irili-xırdalı quşlar şövlə səs-səsa verərək təbiətdə bir ayrı ahəng yaradırlar...

Sübh tezdən çayyuxarı qatarlanan ağappaq qu quşları hay-həşirə özüni uca qayaların başından atan qıvrımsaq şələlənin harayına tələsirlər... Sıra-sıra düzülmiş yaşılbaş ördəklər, çəhrayı flamingolar da onlara qoşulublar...

Sıldırım qayaları özlərinə oylaq seçən zirvələr yaraşığı meşur qartallar amirano baxışlarla hey ətrafı süzür, qıy vururlar, yerlərdə də, göylərdə də "bizik hakim" deyəcəsinə, şirlərə, pələnglərə meydan oxuyurcasına...

"Meşonin kralları" isə bu an tənəbl-tənəbl uzanıb günəşin istisinə qızınmağı, xumarlanmağı şən-şöhrətlərdən də üstün tuturlar... Hər kəsə rişxənd edən dəcəl meymunların istehza qarışıq şəhəqəhələri də ki, dünyanı başına götürürlər...

Bir az aralıda, gün işığında inci kimi bərk vuran yamaşıl gölün sahilində isə bir başqa aləm var... Sübh tezdən özüni bura yetirən başı ulu çinarlar kimi budaq-budaq olan əfsanəvi maral göldə özüna tamaşa etməkdən doymaq bilmir, sürüsünün yanına tələssə də, dönə-dönə suya düşmüş əksini heyranlıqla süzür, təkrar-təkrar gözəlliyinə vurulur...

Gah buynuzlarını şəşələyib bir addım qabağa atılır, gah bir addım geri durur, maral gözəli ilə başdan-ayağa özüni süzür, durmatək boynunu burur və elə bir yanıqlı nalə çəkir ki, səsi dağ-daşda, meşələrdə əks-səda verir...

Möcüzələr diyarında

Elə həmin səhər onlar da əlaqaranlıqdan bir tərəfindən şələlələr, çaylar axan, göllər ləpələnen, bir yanından sıx meşəliklər, conğəliklər uzanan, sıldırım qayalar ucalan, bir yanından isə dənizlər, okeanlar kükrəyən möcüzəvi məkana gəliblər...

Dostlaşdıqları, dillərini anladığıları, birlikdə oyunlar oynadıqları quşların, heyvanların yanına tələsiblər. Birdən dərindən, acıyaqlar, üşüyürlər, xəstələnlər, köməyə ehtiyacları olar düşüncəsi ilə...

Əvvəlcə qarış-qarış bu ərazinin hər yerini gəzirlər, sevimli dostları ilə bir-bir salamlanırlar, sağlıq vəziyyətlərini öyrənirlər, yemlərini verirlər, sularını təzələyirlər...

Birdən kolların dibində bir titrəyi hiss edirlər, xəstələrin arasından iri və qapqapa gözəllərə onlara ürkək-ürkək baxan bozumtul dovşan görürlər. Dovşan yarıldır, belindən çaxır axır. Təcili onu bayartlıq klinikasına çatdırırlar. Baytar həkim dərhal müdaxilə edir, dovşanı müayinə edib yarasını təmizləyir, sarıyır. Sonra həkim göl-gölə müayinə otağında çıxıb yarıldı dovşanı böyük həyəcənə klinikaya gətirənlərə təlaşlanmağa ehtiyac olmadığını, bir-iki günə sağalib yenidən onun hoppna-hoppna balalarının yanına qayıdacağını bildirir...

Hər kəs böyük həyəcandan sonra dərindən nəfəs alıb sevinc və arxayınlıqla digər işlərinin arxasına yollanırlar... Beləcə, çətin, məsuliyyətli, maraqlı daha bir iş gününə başlayırlar...

Bura böyükdən-kiçiyə hamımızın sevimli məkani olan və daha çox zoopark adlandırıldığı Bakı Zooloji Parkıdır...

Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə...

Bu gün geniş ərazisi, hər cür şəraiti, müxtəlif növ heyvanları ilə dünyanın öndə gedən zooparklarının sırasında yer alan, əcnəbi və yerli ziyarətçilərin böyük marağına səbəb olan Bakı Zooloji Parkının keçmiş vəziyyəti heç də ürəkəncə olmayıb. Ta ki, Heydər Əliyev Fondundan vitse-prezidenti, İDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə burada genişmiqyaslı yenidənqurma işləri aparılmaqdadır.

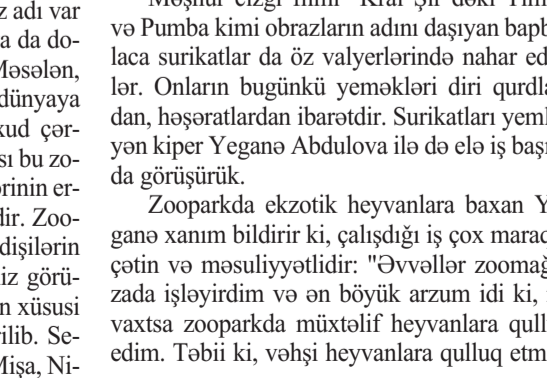
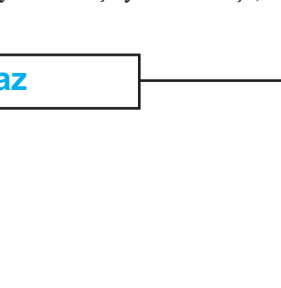
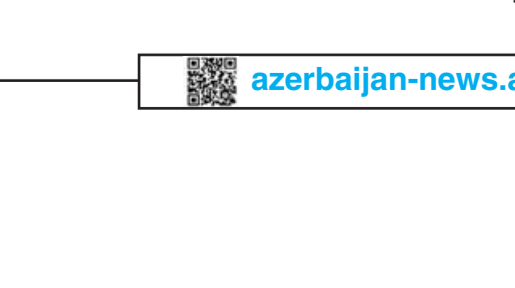
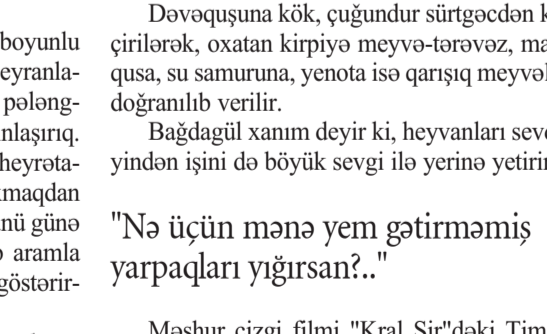
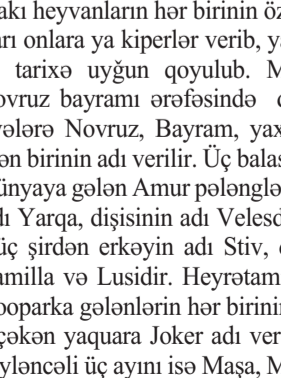
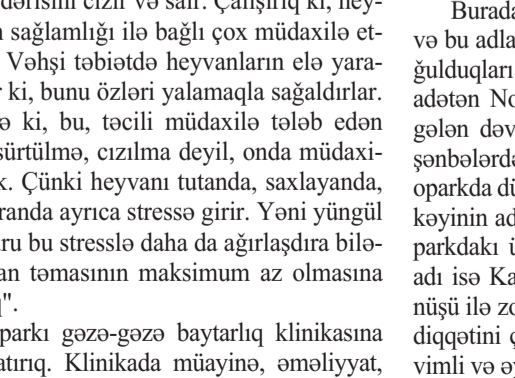
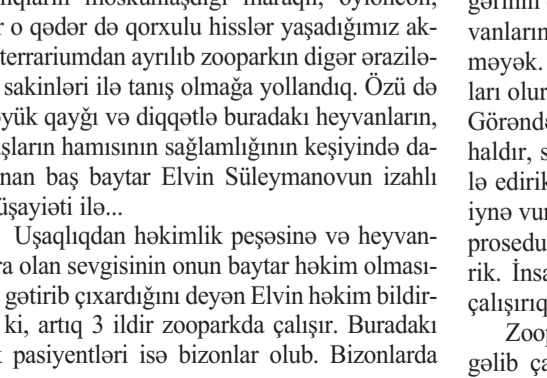
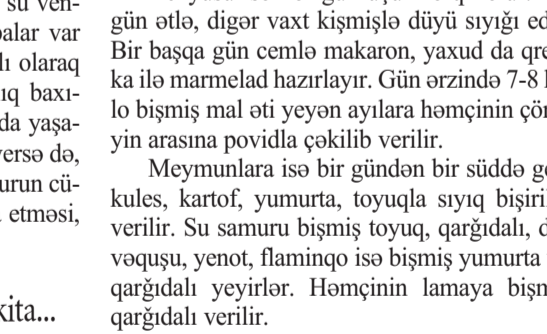
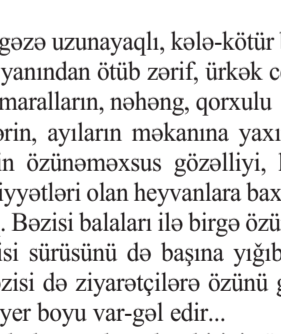
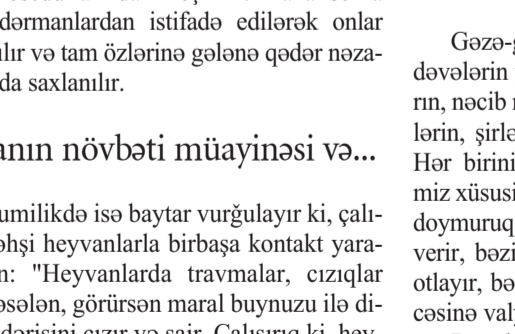
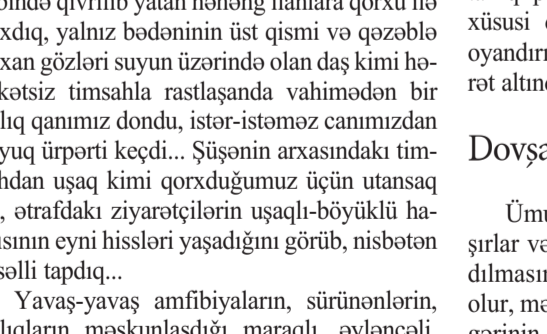
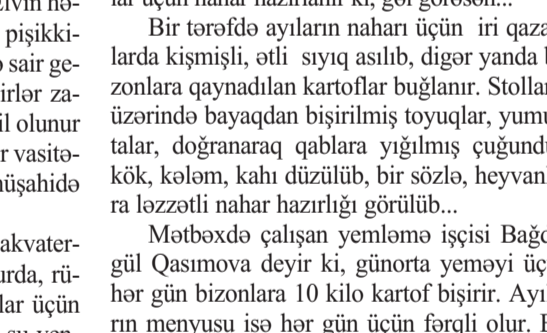
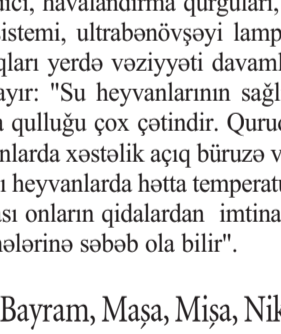
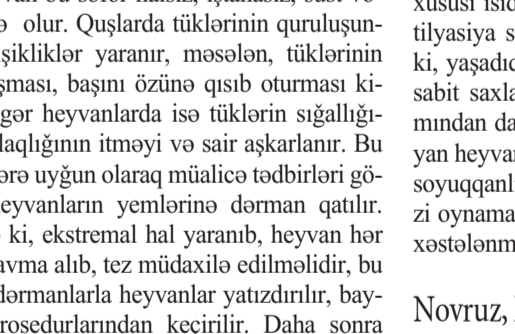
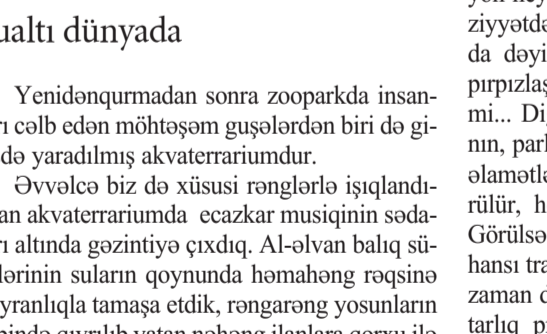
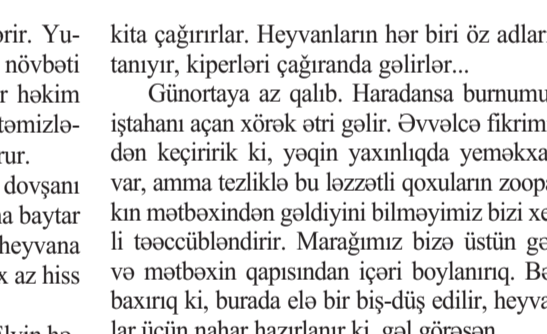
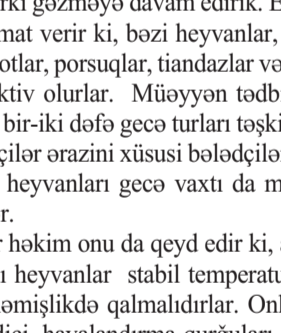
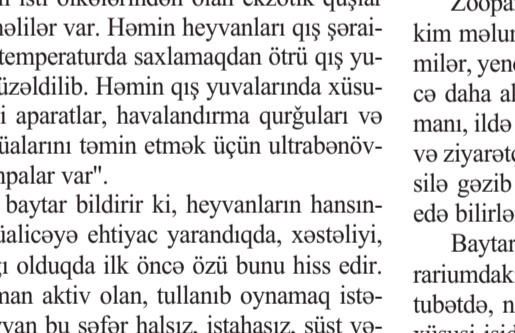
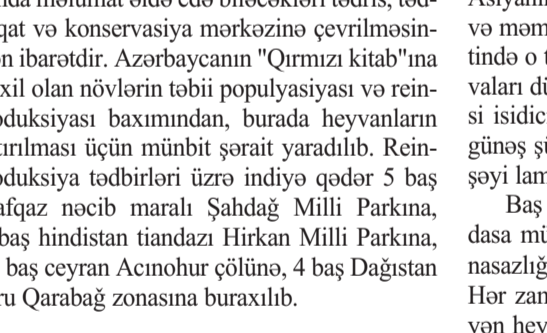
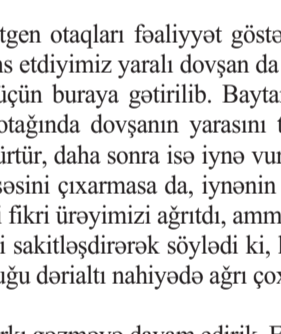
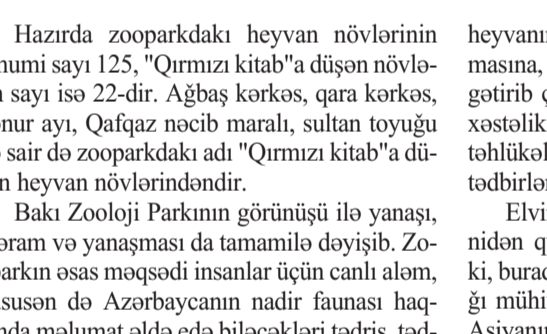
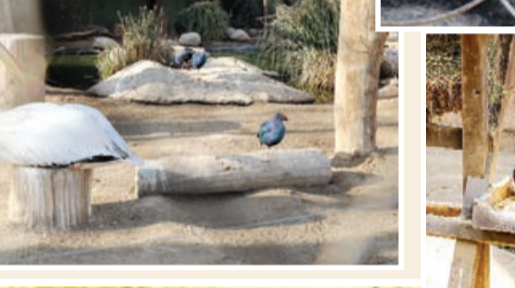
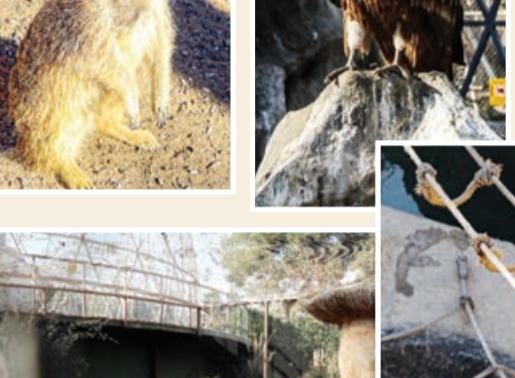
Vaxtilə Bakıda ilk dəfə Heyvanat Parkı adlandırılan zoopark 1928-ci ildə Xətai rayonundakı Nizami parkının ərazisində açılıb. 1958-ci ildə isə Bayıl ərazisində yeni Heyvanat Parkı fəaliyyətə başlayıb. 1985-ci ildə torpaq sürüşməsindən sonra zoopark Bayıldan indiki ərazisinə köçürülüb. Əvvəllər ərazinin təmirsiz olması ilə yanaşı, heyvanların saxlanıldığı yerlər də yarasız vəziyyətdə olub.

İDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə burada genişmiqyaslı yenidənqurma işləri aparılıb. Təxminən 4 il davam edən əsaslı yenidənqurma işləri nəticəsində Bakı Zooloji Parkı ən müasir səviyyəyə çatdırılıb. 2021-ci ilin oktyabr ayında Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva, qızları Leyla Əliyeva və Arzu Əliyevanın iştirakı ilə Bakı Zooloji Parkının yenidənqurmadan sonra açılışı olub.

Ümumi ərazisi 4.25 hektara çatdırılan zooparkda volyerlər, akvaterarium, kontakt zooparkı, süni göl və hovuzlar, bayartlıq klinikası inşa edilib. Heyvanların saxlandığı volyerlər hər növün özünəməxsus ehtiyacları nəzərə alınaraq hazırlanıb və sahəsi kifayət qədər genişləndirilib.

Zooparkın görünməyən üzvləri, heyvanların cəfəkeşləri...

Sevimlilərimizi ram edənlər

əvvəlcə adama qorxulu gəlir, amma sonra bu hiss ötüb keçir. Belə olmasa, burada işləyə bilməzən".

O, söyləyir ki, mümkün qədər çalışırlar heyvanların təbiətdə olan qida rasionunu saxlasınlar ki, gələcəkdə hansısa bir formada onları təbiətə qaytarmalı olanda, instinktlərini saxlaya bilsinlər: "Vəhşi heyvanlara yem verəndə öti onların qabağına qoymaq düzgün deyil. Ət ya bir qayannın üstünə, ya hansısa çətin bir şəraitdə olaşan bir yerə qoyulmalıdır ki, heyvan bunu əldə edəndə qədr bir az əziyyət çəksin, yəni ov şəklində olsun. Bizdə qamışlıq pişiyi var, onun yemini iplə salladıq ki, tullanıb əldə etsin".

Heç mümkün deyil ki, zooparkda işləyən, daim sevimli, şıltaq, qorxulu heyvanlara qulluq edəsən və maraqlı hadisələrlə rastlaşmayasan...

Yeganə xanım danışıq ki, uzunqıyruqlu meymunların balaları olarkən bir müddət onları ata-anasının küreyində qalırlar. Çox balaca, özü də valideynləri ilə eyni rəngdə olduqlarından çətin seçirlər: "Bir dəfə bu meymunların valiyəndə olarkən onların balasının bir şaşlarmı arasında düşdü. Meymunların arasında bir hay-həşirə qopdu ki... Elə bildilər onu harasa aparmaq istəyirdim. Balanı ehtiyatla çıxarmaq istəməyə də, onlar imkan vermirdilər. Axırda atası yuxarıdan qıyruğu ilə sallanıb başından balasını götürdü və bundan sonra onlar sakitləşdilər".

Kiper deyir ki, surikatalar da çox şıltaq, hərəktli və sevimli heyvanlardır. Daim vurnuxurlar, yeri eşirlər, hətta bir-birləri ilə danışırlar: "Surikatla işləyən adam onun dilini bilir. Görürəm ki, qarğa onun yemini aparanda arxasınca qaçır, çox hirsəlir. Adətən orazidən yarpaqları yığır, sonra surikatın yemini verirəm. Amma o, belə istəmir. Kənardan baxır ki, əvvəl yarpağı yığır, gəlir gözümün qabağına başlayır onları dağıtmağa. Sanki deyir ki, nə üçün mənə yem götürməmiş yarpaqları yığırırsan..."

Elmar Qafarov da ilyarımdır ki, zooparkda kiper işləyir. O, lamaya, alpakalara, ceyranlara, yallı qoyunlara baxır. Səhər ilk növbədə bu heyvanların yerlərini təmizləyir, dünündan qalan ot qalıqlarını yığıb yerinə təzələyir qoyur. Həmçinin yem, su qablarını təmizləyib təzə yem və su qoyur. Günorta isə onların mətbəxdə doğranıb hazırlanmış kök, çuğundur, kələm kimi tərəvüzlərini verir. İldə bir dəfə qoyunları və alpakaları qırır, bir sözlə, kiper bu heyvanlara canla-başla, qayğı ilə qulluq edir.

Sevimli heyvanların zəhmətkeş baxıcıları

Saatlar keçdikcə zooparka gələn ziyarətçilərin sayı xeyli artır. Valideynləri, müəllimləri ilə bu məkana üz tutan uşaqlar isə daha çoxdur.

Kiçikyaşlı oğlu ilə bərabər zooparka gələn Sevinc xanım deyir ki, buranı görmək onlara xüsusi zövq verir: "Demək olar ki, zooparkın hər yerini gəzdik. Oğlum ilk dəfə idi ki, bura gəlib və gördüyü heyvanların hamısı onda maraqlı doğurdu. Onlara diqqətlə baxırdı, sanki özü üçün yeni nəsə keçirdi. Bu gün havanın yaxşı olmağı da bir ayrı xoş oldu bizim üçün. Doyunca gozo, heyvanları görə bildik".

Balaca ziyarətçilərdə də həmsəhbət olduq. 9 yaşlı Zərifanın ağappaq, iri qara gözüllü dovşanlardan xoşu gəlib, 5 yaşlı Daniza zooparkda ən xoş gələn rəngarəng balyaqlar olub. 12 yaşlı Kənan dedi ki, yaquara baxmaq onun üçün daha maraqlı idi...

Zooparkda xeyli əcnəbi ziyarətçilərdə rastlaşdıq. Türkiyəli gənc cütüklü Oğuz və Əsma bildirdi ki, işləri ilə əlaqədar üç ildir ki Bakıda yaşayırlar. Zooparkı xoşladığından vaxt tapın kimi mütləq bura gəlirlər, bu məkanda ruhi dinclik tapırlar.

Ümid isə Conubi Azərbaycandırdı. Yeni ili Bakıda qarşılamaq üçün gəlib və ötmə müddətində şəhərin tarixi, gözəli, görməli yerlərinə bir-bir baxıb. Bu gün isə yolunu zooparkdan salıb. O deyir ki, Bakı zooparkında olan müxtəlif heyvanlar, burada onları üçün yadradılan təbii şərait, səliqə-səhman adamı valeh edir...

Onu da mütləq qeyd edək ki, əksər turistlərin dillərini bilməyəndə onları üzərindəki məmnun ifadədən, zooparkdakı heyvanlarla çoxlu foto çəkməmələrdən əlavə ki, Bakının mərkəzində salınmış bu möhtəşəm canlı aləm onları da özünə heyran qoyub...

Yavaş-yavaş gün axşama doğru əyilir, biz də zooparkda keçirdiyimiz sözlərlə ifadəsi çətin olan maraqlı bir günün sonuna yaxınlaşırıq. Düzüldür, ziyarətçi kimi zooparkın təmirindən əvvəlki zamanlarda da, sonrakı vaxtlarda da bu məkanda olmuşduq, amma bədəfəki gələcəyimiz məqsədi, maramı bir başqa idi. Bu dəfə zooparkdakı heyvanların seyr etməklə yanaşı, onların qayğısına qalan, yemlərini, sularını verən, sağlamlıqlarının keşiyində duran işçilərlə görüşdük, bir zəhmətkeş insanların zooparkda keçirdikləri bir iş gününü müşahidə etdik. Çalışdıq ki, necə deyirlər, Bakı Zooloji Parkında kədr arxasında olub-bitən maraqlı hadisələrə, çətin, məsuliyyətli iş prosesi ilə də oxucularımızı yaxından tanış edək...

Yasəmən MUSAYEVA,
İlham BABAYEV (foto),
"Azərbaycan"